

Dnes v čísle:

Academia film blízce dokumentu
 Syndrom vyhoření u zdravotních sester
 Výzkumné centrum pro optiku
 O čem se mluví

Žurnál

18

Ročník 10 • Vychází 2. března 2001

Horká kaše II zahájena

V pondělí 26. 2. 2001 byla v Galerii Caesar slavnostně otevřena výstava s názvem *Horká kaše II*, která představuje veřejnosti projekt přestavby jezuitského

konviktu. Součástí výstavy jsou architektonické návrhy a studie a fotografická dokumentace.

V roce 1998 proběhla ve zchátralých prostorách bývalých Jánošíkových kasáren akce *Horká kaše I*, na níž se prezentovali studenti a pedagogové pěti kateder UP, které mají co do činění s uměním. Čtyřdenní

maratón happeningů, výstav, koncertů a divadelních představení po dlouhé době oživil genia loci této monumentální historické budovy. V současné době probíhá kompletní rekonstrukce jezuitského konviktu, do něhož by se měly v roce 2002 přestěhovat výše zmíněné katedry.

Výstavu zahájila rektorka UP prof. J. Mačáková, která vyjádřila radost nad dosud zdárně probíhající přestavbou a zdůraznila význam konviktu jakožto budoucího uměleckého centra univerzity. Dále promluvil autor projektu Ing. P. Fabián a vedoucí všech pěti kateder: doc. J. Štefanides (Katedra teorie a dějin dramatických umění FF), prof. J. Vičar (Katedra muzikologie FF), ing. P. Černý (Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF), doc. J. Krtička (Katedra výtvarné výchovy PdF) a doc. K. Steinmetz (Katedra hudební výchovy PdF). Zahájení se zúčastnili také bývalí i současní představitelé univerzity. K poslechu hrál saxofonový kvartet posluchačů Katedry hudební výchovy PdF UP a žáků Základní umělecké školy Zerotín.

Výstava potrvá do 3. 3. 2001.

-ano-, foto -tj-

Na snímku zleva J. Krtička, P. Černý, J. Mačáková a P. Fabián při zahájení výstavy.

Sloup Nejsvětější Trojice v Muzeu umění

Ve středu 28. 2. 2001 byla v Muzeu umění zahájena výstava *Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci – průběh restaurování 1999–2001*. Na tiskové konferenci, která výstavě předcházela, vystoupili představitelé města, pořadatelé výstavy, restaurátor kamenných částí monumentu L. Werkmann a restaurátor kovových plastik I. Houska. Jak uvedl primátor města Olomouce Ing. M. Tesařík a náměstek primátora pro kulturu PaedDr. M. Piliát, myšlenka na obnovu sloupu vznikla v polovině 90. let a spolu s ní i snaha o zapsání památky do seznamu UNESCO. Podkladem pro začlenění sloupu mezi památky UNESCO byl obsáhlý materiál, na jehož vypracování měl zásadní podíl prof. M. Togner z Katedry teorie a dějin výtvarných umění FF UP. Významná byla rovněž prezentace města na mezinárodní konferenci Aliance evropských kulturních měst ve španělském Toledu.

Dokončení na str. 2

Reprint: O. Zahner, Š. Forstner, *Sloup Nejsvětější Trojice, detail hlavy Boha Otce, 1746–1754*

AS UP schválil rozdělení státní dotace

Na svém zasedání, konaném 28. 2. 2001, schválil AS UP návrh dělení neúčelové dotace MŠMT. Návrh byl předtím odsouhlasen vedením jednotlivých fakult. Výhrady k dělení měli zástupci FTK, jejichž fakulta dostala o 3 miliony Kč méně než předpokládala. Jako příčinu deficitu označil prorektor doc. R. Horák vysoký počet neučitelských pracovníků na fakultě. Nespokojenost s rozpočtem vyjádřili také zástupci PF UP. Dělení případné rezervy bude zvláště projednáváno s děkány fakult a na zasedání AS UP.

Další informace ze zasedání AS UP přineseme v dalším čísle.

-red-

Návštěva z americké partnerské univerzity

Na návštěvu Univerzity Palackého přicestovali ve čtvrtek 22. 2. 2001 rektorka a prorektor jednoho ze tří kampusů University of Nebraska (Omaha, USA), Dr. Nancy Belcková a Dr. James Buck. Cílem jejich cesty bylo především seznámení s prostředím školy, města a země, které jsou již po několik let místem studijních pobytů jejich studentů. V tomto duchu probíhal také program návštěvy: Dr. N. Belcková (na snímku) a Dr. J. Buck se v průběhu dvou dnů setkali s rektorkou UP prof. J. Mačákovou a s prorektorkou UP doc. L. Hornovou, besedovali se zástupci Filozofické fakulty UP, navštívili Informační centrum UP a absolvovali prohlídku Olomouce.

Kontakty Univerzity Palackého a University of Nebraska se datují od roku 1992; od té doby navštívili její zástupci UP několikrát, zejména v souvislosti s programem *Nebraska Study Abroad*. Tento program, v jehož rámci na UP každým rokem působí američtí učitelé, připravuje olomoucká univerzita pravidelně od roku 1993 vždy pro přibližně 20 studentů. V letech 1992 a 1995 organizovala UP *Honors Course* – prestižní studijní programy pro americké studenty s vynikajícími výsledky – pro University of Nebraska, která byla garantem kurzů pro celé Spojené státy. Prostřednictvím University of Nebraska byly v průběhu let 1996–1997 umožněny studijní pobyty pro dva studenty a jednoho vědeckého pracovníka UP, během let 1999–2000 realizovali učitelé UN (např. dr. G. Conway) na UP měsíční bezplatnou přednáškovou činnost v programu Filozofické fakulty UP APLEKO (jejich přičiněním dostávají dvě studentky tohoto programu možnost získat tzv. assistenship a dva roky studují na UN); v květnu 2000 byla podepsána smlouva *Cultural Exchange Agreement* s Pedagogickou fakultou UP za účelem organizace a prezentace pěveckého sboru UN v Olomouci a na olomoucké univerzitě; v září 2000 byla podepsána smlouva o spolupráci mezi oběmi univerzitami, která zajišťuje realizaci programu *Nebraska Study Abroad* určeného americkým studentům.

-mav-, foto -tj-

Víte, že...

... vznikla nová internetová stránka pro studenty Lékařské fakulty UP?

Před nedávnem byla studenty LF UP vytvořena neoficiální internetová stránka s užitečnými informacemi pro začínající a současné studenty na Lékařské fakultě UP. Její adresa je <http://www.muweb.cz/skolstvi/lfup/>.

-red-

UMĚLECKÉ DEBATY NA UP
 ÚTERÝ 6. 3. 2001
 19.30

doc. JAROSLAVA SEVEROVÁ, ak. mal.

O POČÍTAČOVÉ GRAFICE A SVĚTLÝCH OBJEKTECH
 mezinárodní průběh výstavky v oborech computer a light-art
 prezentaci o svých uměleckých zájmech i o své práci se studenty
 Ústava výtvarné tvorby Fakulty architektury ČVUT Praha
 proměny – video – katalogy – diskuse

COMPUTER-ART
 LIGHT-ART

K SOUČASNÉ VÝSTAVĚ
 GRAFIKY STUDENTŮ ČVUT
 V GALERII IC UP ZBRONICE

PRŮBĚH
 KATEDRY
 VÝTVARNÉ VÝCHOVY PdF UP
 KONFERENČNÍ SÁL
 PdF UP – OSTRAVA
 ŠMERALOVA UL. 3. P.
 PROTI MĚNĚ

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Nadační fond *Pro srdce Hané* a děkan Lékařské fakulty UP v Olomouci vypisují

výběrové řízení

na třítydenní studentskou odbornou stáž na **kardiologickém oddělení nemocnice v Leicesteru (Velká Británie)** v jednom z letních měsíců (červenec, srpen) roku 2001.

Kriteria výběru:

- dobrá znalost anglického jazyka;
- výborný studijní prospěch;
- zájem o kardiologickou problematiku;
- přednost mají studenti V. ročníku LF UP všeobecného lékařství a studenti zařízení jako „studentské vědecké síly“.

Vybranému studentovi bude poskytnut Nadačním fondem *Pro srdce Hané* příspěvek ve výši 8 000 Kč.

Studenti mohou své žádosti s příloženým životopisem v anglickém jazyce a svou kontaktní adresou zasílat průběžně **do 11. 5. 2001** na adresu MUDr. M. Škvařilová, I. interní klinika FNO, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, nebo na adresu M. Jurečková, Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

Doc. Č. Číhalík, CSc., děkan LF UP
MUDr. M. Škvařilová, předsedkyně Správní rady
Nadačního fondu *Pro srdce Hané*

Olomouc jako kultovní centrum

Moravskoslezská křesťanská akademie Olomouc pořádá 6. 3. 2001 přednášku **PhDr. Josefa Bláhy** (FF UP) na téma **Olomouc jako kultovní centrum a jeho projev v archeologických nálezech**. Přednáška doplněná diapozitivy se uskuteční ve velkém sále arcibiskupské kurie v Olomouci (Biskupské nám.) v 17 hod. Vstup volný.

-red-

Web of Science

Upozorňujeme všechny uživatele na novou adresu pro přístup do citační databáze Web of Science: <http://wos.cesnet.cz>. Databáze se „zrcadlí“ na pražském serveru a přístup umožňuje pracovat současně velkému množství uživatelů.

-slel-

Jeň několik řádků

Granty, granty, granty!

Ministerstvo motivuje vysoké školy k získávání grantů jednoduše: milion korun, které získal náš akademický pracovník na grantu, přinesl naší univerzitě v následujících dvou letech od MŠMT téměř dva miliony. Od roku 2000 se investiční prostředky získané na grantech započítávají univerzitě sto procentně – zdůraznil předseda Akademického senátu UP RNDr. J. Kvapil (viz ŽUP 16/4). Ze získaných grantových peněz připadá ročně na jednoho akademického pracovníka UP asi 50 tisíc korun, přičemž celorepublikový průměr je 79 tisíc – oznamuje prorektor M. Mašlář a konstatuje, že účast naší univerzity na mezinárodních projektech je nedostatečná (viz ŽUP 17/3).

Granty se tedy staly pro naši univerzitu vydatným zdrojem peněz, avšak v jejich objemu na pracovníka jsme téměř o 40 procent pod celostátním průměrem. Nemůže to být tím, že „grantové motivační princip“ v přístupu MŠMT k vysokým školám neuplatňujeme s dostatečným důrazem v přístupu fakult k pracovníkům a k pracovníkům, kteří granty získali?

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Křest na Katedře germanistiky

Katedra germanistiky FF UP ve spolupráci s Vydavatelstvím UP vydala sborník studií prof. L. Václavka a doc. L. Topořské (na snímku vlevo) s názvem *Beiträge zur deutschsprachigen Literatur in Tschechien*. Kniha obsahuje několik dílčích studií, v nichž se autoři věnují životu a dílu německy píšících tvůrců v Čechách. Výzkumem německy psané literatury na Moravě se oba autoři zabývají již delší dobu, doc. L. Topořská se věnuje rovněž překladům této poněkud opomíjené literatury.

Publikace vydaná s podporou Grantové agentury ČR je v pořadí již třetím výstupem reflektujícím zmíněnou problematiku. Na slavnostním křtu publikace, který se uskutečnil ve středu 21. 2. 2001, promluvil vedoucí Katedry germanistiky FF UP doc. I. Fialová, která poděkovala přítomným autorům i spoluautorům za jejich práci na vědecky přínosném díle (o publikaci také na str. 6).

-ano-, foto -tj-

Olomoucké onkologické dny – letos už počtvrté...

Ve dnech 15. – 16. 2. uspořádala Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie FN a LF UP ve spolupráci s Českou společností pro maxilofaciální chirurgii a Oblastní stomatologickou komorou v pořadí již čtvrté odborné sympozium věnované problematice mezioborové spolupráce při léčení zhoubných nádorů dutiny ústní, hlavy a krku. Letošní sympozium, kterého se tradičně zúčastnili maxilofaciální chirurgové, stomatologové, onkologové, otolaryngologové a plastičtí chirurgové z České a Slovenské republiky, bylo zaměřeno především na otázky komplexní léčby reziduální nádorové choroby.

Více než 100 účastníků sjezdu pozorně vyslechlo devatenáct odborných sdělení, na které navázala živá

diskuse. Vedle základního tématu nechyběly ani informace o nových léčebných postupech, terapeutických úskalích a zajímavé kasuistice. Společenský večer, který se konal už tradičně v hotelu Flora, byl příležitostí k lepšímu vzájemnému poznání účastníků sjezdu a neformální přátelské výměně názorů.

Uspěch *IV. olomouckých onkologických dnů*, jež jsou pravděpodobně jediným sympoziem u nás zaměřeným výhradně na onkologickou problematiku ústní dutiny, hlavy a krku, potvrdil, že na Lékařské fakultě UP vznikla nová tradice. Organizátoři symposia ji hodlají v budoucnu dále rozvíjet.

Prof. J. Pazdera,
přednosta Kliniky ústní, čelistní
a obličejové chirurgie LF UP

Nový právnícký časopis

Slavnostní představení nového právníckého časopisu *Mezinárodní právní revue / International Law Revue* se uskutečnilo v pátek 23. 2. 2001 v rotundě Právnícké fakulty UP. V úvodu se ujal slova děkan PF UP doc. J. Blažek, který mimo jiné řekl, že časopis si fakulta dala jako dárek k desátému výročí své existence a zdůraznil, že *Mezinárodní právní revue* je jediným právníckým časopisem s celostátní působností, který vychází v Praze. Časopis je výsledkem spolupráce PF UP s právníckým nakladatelstvím *Orac*, bude vycházet čtyřikrát ročně a studie budou publikovány v několika jazycích (česky, německy, anglicky, fran-

couzsky). Redakční rada, která je ze 60 % tvořena zahraničními odborníky, se bude scházet dvakrát do roka, zbylá komunikace se bude uskutečňovat prostřednictvím elektronické pošty.

Pátečního aktu se zúčastnili tři zahraniční členové rady, prof. H. Köck z Univerzity Johanna Keplera v Linci, prof. B. Wieser a prof. A. Stolz z univerzity ve Štýrském Hradci (Graz), kteří shodně vyzdvihli důležitost mezinárodní spolupráce v oblasti práva a popřáli novému časopisu hodné zdu.

Vedle časopisu byl také představen sborník studií nazvaný *Verfassungsvergleichung in Mitteleuropa* vzešlý ze semináře, jenž proběhl na PF UP ve dnech 27. 4. – 1. 5. 1998 ve spolupráci s univerzitou ve Štýrském Hradci.

-ano-

Sloup Nejsvětější Trojice...

Dokončení ze str. 1

S obnovou se započalo v roce 1999, slavnostní inaugurace sloupu je naplánována na 31. 8. 2001. Celková částka spojená s opravami činí 15 mil. Kč, z toho 10 mil. jde z programu *Regenerace městských památkových rezervací*. Restauraováno bylo zhruba padesát soch a reliéfů, odstraněny byly zbytky olejových nátěrů, zachována však zůstane černá patina, kterou není možno eliminovat bez poškození kamene. Kompletní oprava sloupu proběhla naposledy v 70. letech, ale tehdy se jednalo pouze o povrchové zásahy.

Na výstavě je instalováno jedenáct originálních částí sloupu a šest sádrových kopií kamenných soch, součástí je fotografická dokumentace průběhu restaurátorských prací, s kterými je možné se seznámit rovněž díky nainstalovanému počítačovému programu. Výstava potrvá do 1. 4. 2001.

-ano-

V pondělí 26. 2. 2001 proběhl v aule Filozofické fakulty UP další ze seminářů na téma „Co s integrací Evropy“, který i v tomto semestru pořádá Centrum pro srovnávací kulturní studia FF UP. Tentokrát přijal pozvání prof. Michael Byram z univerzity v Durhamu (Velká Británie), jenž hovořil na téma *Policies and Politics in European Language Teaching*.

Foto -tj-

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Academia film blíže dokumentu

Ve dnech 22. – 26. 4. 2001 se uskutečnil 36. ročník festivalu dokumentárních filmů a multimediálních vzdělávacích projektů Academia film Olomouc. *Letošní festival bude mít podtitul On the road / Na cestě. Cesta jako místo setkání, cesta jako posun někam dál. Navíc spousta filmů, které se objevovaly již v minulých letech, vyjadřovala určitou nezakotvenost problémů lidí v současnosti, vysvětluje smysl podtitulu programová ředitelka festivalu Mgr. P. Bergmannová.*

V pátek 23. 2. 2001 proběhlo poslední zasedání výběrové komise, která do soutěže zařadila zhruba stovku filmů. Na rozdíl od minulých ročníků přibýlo letos snímků ze zahraničí, zahraničních přihlašovatelů bylo dokonce více než domácích. K jistým změnám došlo také v přihlašování filmů. *Na jedné straně se do soutěže mohli přihlašovat tvůrci sami, jak tomu bylo dosud. Na straně druhé jsme se sami snažili vyhledávat vhodné snímky. Předem jsme oslovovali určité výtvarné tvůrce, jejichž filmy byly promítány na jiných filmových festivalech, nahlíželi jsme do filmových databází jednotlivých zemí, kde jsme si vybrali některé pro nás zajímavé projekty,* uvedla Bergmannová. Soutěžít se bude ve třech kategoriích: a) dokumentární pořad, b) vědecký, populárněvědecký

a vzdělávací pořad, c) multimediální vzdělávací program. Obecně se Academia film Olomouc orientuje více na dokument, ubýlo mnohdy nepřilíš atraktivních výukových filmů. Oproti loňsku vzrostl zájem o účast na AFO také ze strany studentů filmových škol (FAMU, Zlín, Písek), některé studentské filmy byly zařazeny do soutěže. Vedle toho počítají organizátoři s mimosoutěžními projekciemi studentských filmů od nás i ze zahraničí, na něž by měl navazovat seminář na téma *Současný mladý film ve Střední Evropě.*

Místo konání letošního ročníku se přesune do kina Central. Divadla hudby, Muzea umění a Vlastivědného muzea. V kině Central se budou filmy promítat na 35 mm formátu, což je oproti loňsku rovněž krok vpřed, dále se budou soutěžní filmy promítat v Divadle hudby a ve Vlastivědném muzeu, kde budou probíhat i doprovodné akce (videofórum, mediafórum). Paralelně s projekciemi se uskuteční několik tematických seminářů.

Již je rozhodnuto o *Ceně za celoživotní dílo*, kterou obdrží Agnès Vardová, jejíž nejnovější snímek *The Gleamers and me* by měl být promítán na závěrečném slavnostním večeru.

-ano-

Spolupráce univerzity s neziskovými organizacemi

V úterý 20. 2. 2001 uspořádala Olomoucká koalice nezávislých organizací ve spolupráci s Univerzitou Palackého kulatý stůl na téma *Neziskové organizace a Evropská unie*. Diskusi vedla Ing. M. Svobodová, která přivítala zástupce naší univerzity, pracovníky Centra pro srovnávací kulturní studia. O problematice financování neziskových organizací z Evropské unie promluvil Paul Whittaker (na snímku uprostřed), jeden z představitelů Centra. Uvedl, že EU zpočátku vynakládala velké finanční prostředky na řešení ekonomických a politických problémů a neziskový sektor opomíjela. V dnešní době, kdy jsou již tyto problémy víceméně vyřešeny, obrací EU svou pozornost k těmto minoritním, ale důležitým oblastem.

Získání finanční podpory je záležitost administrativně zdoluhavá, o příspěvek může žádat jakýkoli právní subjekt, přičemž EU přihlíží k tomu, jak daná organizace přispěje k rozvoji regionu. Se vstupem naší republiky do EU by v rámci krajů vzniklo několik subinstitucí, které by měly za úkol pomáhat neziskovým organizacím.

Vedle toho existuje několik dalších fondů, které také poskytují finanční pomoc neziskovým organizacím a kde je možné si o podporu zažádat. O tyto programy se v České republice starají jejich národní

agentury, Evropská informační centra, či příslušná Ministerstva. Problémem je, že neziskové organizace o těchto možnostech podpory nevědí, tudíž je nevyužívají.

V tomto směru pomáhá neziskovému sektoru právě Univerzita Palackého, a jistě tak tomu bude i nadále.

-ano-, foto -tj-

OTÁZKA PRO: DĚKANA PDF UP DOC. J. ŠTEIGLA

Dne 7. 2. schválila vláda ČR program rozvoje vzdělávání v České republice, tzv. *Bílou knihu*, která má výrazně změnit tvář budoucí podobu školství a celé vzdělávací soustavy. Nová koncepce navrhuje podle svých autorů řadu změn ve způsobu výuky a výchovy žáků a studentů, výrazně se dotýká i pedagogických pracovníků a formuluje cíle i strategii rozvoje školství a vzdělávání v České republice v horizontu roku 2005 a s výhledy až za rok 2010.

Při této příležitosti jsme se obrátili na představitel vedení UP s následující otázkou:

Ovlivní přijetí Bílé knihy budoucnost olomoucké univerzity a jejích fakult – a pokud ano, jak?

Doc. J. Šteigl, CSc., děkan PdF UP: *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice“ je pokusem formulovat koncepci vzdělávací politiky v časovém horizontu nejbližších 15–20 let. Tato tzv. Bílá kniha je strategický dokument, který je třeba vidět v kontextu širších souvislostí, např. s „Koncepcí rozvoje lid-*

ských zdrojů v ČR“, i navrhovaným „Zákonem o vzdělávání a vzdělávací soustavě ČR“.

Bílá kniha vznikla na základě společenské potřeby a na základě analýzy stavu školství a vzdělávání v ČR. I když samozřejmě není bez nedostatků, je prvním takto formulovaným a veřejně diskutovaným materiálem vzniklým ze svobodné vůle. Za důležité považují, že je zdůrazněn význam základního školství, kterým projde 95 % populace; kde se budoucí občan má naučit jak žít a pracovat ve své době i jak studovat. Jinou důležitou myšlenkou je nutnost celoživotního učení. SŠ jsou chápány jako navazující a jako cesta k odbornosti nebo mezistupeň k VŠ.

Terciální vzdělávání dosud nepokrývá potřebný rozsah společenské poptávky – potřebné změny se očekávají od restrukturalizace VŠ a aktualizace obsahu vzdělávání VŠ (stejně jako SŠ a ZŠ). Celkově je kladen značný důraz na nové přístupy v přípravě učitelů i potřebu jejich celoživotního vzdělávání pro všechny stupně a typy škol.

Dokončení na str. 4

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Katedra systematické teologie CMTF UP a Centrum pro rodinný život uspořádaly v prostorách olomoucké Arcibiskupské kurie 26. 2. diskusi nad dokumentem Papežské rady pro rodinu na téma Manželství, rodina a „fakticky existující soužití“.

Ve čtvrtek 1. 3. se v aule FF UP uskutečnily slavnostní akty promoci absolventů doktorských programů a byly předány dekrety novým docentům UP.

Novým předsedou Klubu absolventů a příznivců UP se stal doc. J. Schulz, CSc., místopředsedou prof. M. Hejtmánek, DrSc.

-red-

Děkan Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci vypisuje pro akademický rok 2001/2002

přijímací řízení

do doktorského tříletého prezenčního a pětiletého kombinovaného studijního programu v oborech:

- algebra
- aplikovaná matematika
- matematická analýza
- přibližné a numerické metody
- obecná fyzika a matematická fyzika
- fyzika kondenzovaných látek
- přístrojová fyzika a metrologie
- optika a optoelektronika
- biofyzika
- organická chemie
- analytická chemie
- anorganická chemie
- fyzikální chemie
- botanika
- ekologie
- zoologie

Přihlášky se mohou podávat do **31. 5. 2001** na adresu: Děkanát PFF UP, oddělení vědy, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc. K přihlášce je nutné přiložit životopis a ověřený opis diplomu, seznam publikovaných prací a jiné doklady vědecké činnosti a případně doklad o státní jazykové zkoušce.

Přijímací pohovory se budou konat v týdnu **od 18. 6. do 22. 6. 2001.**

-red-

Pozvánka do Literární kavárny

Okresní knihovna v Olomouci zve na setkání se sochařem Zdeňkem Prikrylem a hercem Františkem Rehákem, které se pod názvem *Báseň se nemusí jen psát* uskuteční 6. 3. 2001 v 18 hod. v čtárné Okresní knihovny. Moderátorem pořadu bude B. Smejkal.

-red-

Upozornění CVT UP

Z důvodu zajišťování optimální funkce nebyl v minulém týdnu po jistou dobu v provozu vyhledávač jmen, telefonů a e-mailů pracovníků a studentů UP na webu UP (oddíl Adresy). V současné době funguje vyhledávač tak, že je možno uvést do kolonek jména a příjmení údaj jak bez diakritiky, tak s diakritikou (kódování win 1250). V případě, že je zadán údaj bez diakritiky, najdou se tak jako dříve všechny údaje odpovídající zadání a obsažené v příslušné databázi. Pokud je údaj zadán s diakritikou a jedná se o hledání údajů týkajících se studentů, vyhledávač vyhledá opět všechny studenty nezávisle na diakritice, protože databáze studentů je zatím vedena bez háčků a čárek. Tento nedostatek bude řešen až po přepsání příslušného systému.

Zpracováno podle informace Mgr. P. Voláka, CVT UP.

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Jedte si zalyžovat!

Akademik centrum FTK UP nabízí všem zájemcům následující jednodenní lyžařské zájezdy:

3. 3. a 10. 3. 2001 – Karlov; cena zájezdu: 100 Kč; přihlášky: Mgr. H. Vyroubalová (tel. 068/563 64 52, fax 068/542 30 91, e-mail: vyroubal@ftknw.upol.cz) nebo Z. Vodrážková (tel. 068/563 64 51, e-mail: vodrazko@ftknw.upol.cz).

16. 3. a 23. 3. 2001 – Praděd; cena zájezdu: 130 Kč; přihlášky: Akademik centrum FTK UP, tř. Míru 115, Olomouc-Neředín, 3. podlaží, Z. Vodrážková (tel. 068/563 64 51, fax 068/542 30 91, e-mail: vodrazko@ftknw.upol.cz), nebo dr. A. Orlová (tel. 068/563 64 55, e-mail: orlovavftknw.upol.cz.).

-ac-

Hukot aneb První Pořádná Plesová Párty

Všechny vodáky, horolezce, běžce, chodce a hlavně milovníky báječné zábavy zvou Klub sportu v přírodě SK UP a oddíl kanoistiky SK UP na pátek 9. 3. do kulturního zařízení U Pelikána v Olomouci. Dámy budou očekávány ve společenských sátech a v rukavičkách, pánové s motýlkem, může být i živý, hlavně nápaditý a originální.

Začátek je ve 20 hodin; vstupné 50 Kč se bude platit na místě; hraje super skupina HB Band.

Další informace podá K. Zichová, tel. 0604-556 051 a R. Kubínová, tel. 0604-267 968.

-red-

Rekreace v Horním Údolí

Správa kolejí a menz UP nabízí v rekreačním středisku Horní Údolí u Zlatých Hor rekreaci nejen pro zaměstnance UP, ale i pro ostatní zájemce. Poskytujeme ubytování ve dvou- i vícelůžkových pokojích; vhodné pro alergiky a astmatiky, pro rodinnou rekreaci a kolektivy. V rekreačním středisku je zájemcům k dispozici sauna, klubovna, tělocvična; vlastní stravování s možností přípravy jídel ve vybavených kuchyňkách.

Pro zaměstnance UP a jejich rodinné příslušníky jsou uplatňovány slevy.

Blíží informace poskytuje ubytovací kancelář SKM, tel/fax 068/5226057.

-skam-

Volná místa na kolejích UP

Správa kolejí a menz UP nabízí volná místa na kolejích. Zájemci včetně studentů bez nároku na koleje se mohou hlásit u referentek jednotlivých kolejí: na koleji Šmeralova, tel. 563 8026, na koleji J. L. Fischera, tel. 563 8025, na koleji E. Rosického, tel. 522 9402. Informace poskytuje rovněž ubytovací kancelář SKM, tel. 522 6057.

-skam-

To byl swing

Pro přátele swingové hudby, ale i pro ty, kdo ji ještě nestačili poznat, přišel Český rozhlas v Olomouci s novým hudebním pořadem s názvem *To byl swing*, který se vysílá od **neděle 4. 3. 2001 ve 21.30 hod.** vždy každou neděli ve stejný čas.

Posluchači si mohou poslechnout známé melodie v podání skvělých orchestrů, jako byli Glenn Miller, Count Basie, Duke Ellington, Louis Armstrong a mnozí jiní. Seznámí se prostřednictvím mnohdy vzácných nahrávek s kapelami a sólisty, které možná ještě neznají a kteří v době ještě nedávne, ale dnes už přece jen minulosti patřili k vrcholům jazzové a populární hudby. Pořady připravuje a uvádí jazzový fanďa a sběratel Miroslav Nop, videotechnik FTK UP, který očekává případné podněty pro zkvalitnění své činnosti na adrese: nop@ftknw.upol.cz.

-red-

ROZHOVOR

Syndrom vyhoření u zdravotních sester

Mezi nejmladší obory, jež je možno od roku 1992 studovat na LF UP v Olomouci, patří tříletý bakalářský obor ošetrovatelství. Jedna z absolventek, Bc. Iveta Valenová, získala za svou práci *Syndrom vyhoření u sester pracujících na oddělení onkologie a interny* Cenu děkana LF UP za nejlepší vědeckou práci za rok 2000. Jelikož je autorka v současné době mimo republiku, požádala jsem o rozhovor vedoucí práce Mgr. Janu Marečkovou, Ph.D., z Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství LF UP, která na výzkumu spolupracovala.

Co to je syndrom vyhoření?

Syndrom vyhoření je odbornou literaturou zmiňován od počátku 70. let. Poprvé tento termín uvedl klinický psycholog Hebert J. Freudenbeger z New Yorku a sociální psycholožka Christina Maslachová z Kalifornské Univerzity. Teprve nedávno se o syndromu vyhoření začalo mluvit jako o problému, který lze řešit a je možné mu dokonce předcházet.

Nejčastěji citovaná definice uvádí, že syndrom vyhoření představuje stav únavy a frustrace navozený úplným oddáním se věci, způsobu života či vztahu, který však nespíná svá očekávání. (Freudenbeger, 1980). Jako stav emocionálního vyčerpání, snížení pracovního výkonu a odosobnění, jež se může často vyskytovat mezi jedinci pracujícími s lidmi, vymezuje syndrom vyhoření Christina Maslachová.

Mezi postiženými lze vystopovat určité shodné povahové vlastnosti. Uznávají náročná kritéria vhodného chování, jsou soucitní, vlídní, ohleduplní, idealističtí. Bývají silně zapálení pro danou věc a často jsou nejlepšími pracovníky týmu. Mezi profese s vyšším předpokladem výskytu syndromu vyhoření se řadí i ty, jež jsou charakterizovány vysokou pracovní náročností, nárazovostí, intenzivním kontaktem s lidmi a mnohdy neadekvátním ohodnocením. Zdravotnická povolání se mezi profese zmíněného typu nesporně řadí.

Jak se syndrom vyhoření projevuje u zdravotních sester?

Zdravotní sestry považují za stresující faktor složitost práce a okolnost, že se od nich očekává – často v krátkém časovém úseku – splnění mnoha různých úkolů a povinností. Za dominantní stresující faktor sestry pokládají pracovní přetížení a péči o umírající. Poukazují na přepracovanost, nedostatečnou možnost řídit vlastní práci, zmatení rolí, směnný provoz, rotaci a na mechaničnost práce jako na hlavní stresory syndromu vyhoření. Podstatnou zátěží bývá také nevhodné chování nadřízených. U sester – žen a matek – dochází ke konfliktu sociálních a pracovních rolí. Mnohdy jim chybí opora ze strany kolegů, rodiny či přátel. Odolnost zdravotních sester vůči stresu může negativně ovlivnit nedostatek pracovníků zdravotnického zařízení a také nutnost komunikovat s nespokojenými příbuznými pacientů.

Jaké jsou příznaky syndromu?

Mezi klinické příznaky syndromu vyhoření se řadí duševní a tělesné vyčerpání, změny v mezilidských vztazích a v úrovni pracovní výkonosti. Duševní

vyčerpání se projevuje depresemi, pocity bezmocnosti a beznaděje. Dochází ke ztrátě schopnosti empatie. Objevují se emocionální problémy, kolísání nálad, egocentrismus, nerozhodnost, dráždivost, agresivita, nervozita, ztráta zájmů, pocitů radosti až těžká deprese. Tělesné vyčerpání vede k nedostatku energie, chronické únavě a všeobecné opotřebenosti. Somatické symptomy zahrnují bolesti hlavy, bolesti zad, změny ve stravování, výkyvy v tělesné váze a poruchy spánku. Zvyšuje se nemocnost. V oblasti mezilidských vztahů se zjišťují negativní postoje vůči sobě, své práci, druhým lidem i celému životu. Pracovní výkonnost postupně klesá, narůstá nechuť a lhostejnost k práci, pokles energie, zanedbávání povinností, snížení pocitu odpovědnosti s možností chybných rozhodnutí.

Jak probíhal váš výzkum?

Zkoumaný soubor tvořilo 104 sester, které splňovaly následující kritéria: byly zaměstnány ve FN Olomouc a pracovaly u lůžka na onkologickém nebo interním oddělení (Onkologická klinika, Hemato-onkologická klinika, I. interní klinika). Podmínkou byl také osobní souhlas s účastí ve výzkumu.

K získání dat byla užita metoda anonymního dotazníku. V jeho první části bylo zařazeno 12 položek vedoucích k získání informací o věku, rodinném a zdravotním stavu, výskytu aktivního kouření a konzumaci alkoholu respondentek. Sledována byla také délka práce ve zdravotnictví a na stávajícím oddělení, směnnost provozu i výskyt uvažovaného odchodu ze zdravotnictví.

V druhé části byl zařazen celosvětově užívaný standardizovaný dotazník Christiny Maslachové. Jeho 22 položek mapovalo syndrom vyhoření ve třech kategoriích: v citovém vyčerpání, odosobnění a v oblasti sníženého pracovního výkonu.

K jakým výsledkům jste dospěly?

V oblasti citového vyčerpání byla u 54 % sester nalezena nízká úroveň syndromu vyhoření, 30 % sester bylo podle bodového hodnocení výsledků zařazeno do kategorie středního stupně vyhoření a 16 % vykazovalo vysokou úroveň tohoto sledovaného faktoru. V problematické odosobnění byly klasifikované úrovně zastoupeny takto: nízká 58 %, střední 34 % a vysoká 8 %. V kategorii sníženého pracovního výkonu byla vyhodnocena nízká úroveň u 8 % sester, u 32 % sester byla nalezena úroveň střední. Vysoká úroveň sníženého pracovního výkonu byla klasifikována u 60 % sester.

Jak se dá syndrom vyhoření léčit?

Formulovat standardizované doporučení terapeutického postupu je obtížné. Při trvalejších problémech by se měl postížený obrátit na odborníka. Ten je schopen posoudit intenzitu a rozsah obtíží a doporučit cílenou farmakologickou léčbu, psychoterapii i další související opatření. Syndrom vyhoření je osobnostním i organizačním problémem a musí být řešen v obou uvedených rovinách.

Za rozhovor poděkovala

A. Novobilská

Ovlivní přijetí Bílé knihy budoucnost olomoucké univerzity a jejích fakult...?

Dokončení ze str. 3

Přijetí „Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR“ může být pro UP příležitost k analýze i případnému novému definování poslání naší VŠ a jejích fakult či pracovišť. Ve spolupráci s akademickými obcemi je možno navrhnout i realizovat potřebné změny, kde rozhodujícím kritériem musí být kvalita studia a absolventa, optimalizace podmínek práce na VŠ, uplatnění absolventa na trhu práce i uplatnění v rámci EU. Nedílnou součástí poslání univerzity musí být samozřejmě badatelská i vydavatelská činnost, rozvoj kultury a umění včetně rozvoje možnosti opravdového celoživotního vzdělávání.

Posláním Pedagogické fakulty UP je především příprava učitelů pro všechny stupně a typy škol, jejich

celoživotní vzdělávání, příprava pedagogů a vychovatelů pro zdravotně postižené včetně zajišťování učitelství pro uchazeče z ostatních fakult naší VŠ.

-red-

Oprava

Na pravou míru uvádíme informaci ze Žurnálu UP č. 16, v rubrice *Představujeme* na str. 5: přízvi s názvem *The Chemiexcitation of the photosensitizers* prezentovala na 11. mezinárodním sympoziu bioluminescence a chemiluminescence (Kalifornie, USA) doktorandka prof. J. Lasovského Mgr. Martina Baničřová.

-red-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Výzkumné centrum pro optiku

V minulých číslech Žurnálu jsme přinesli rozhovor s doc. L. Karfíkovou, Dr. theol., řešitelkou projektu *Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty*. Druhým výzkumným centrem, které pracuje na Univerzitě Palackého, je **Výzkumné centrum pro optiku**. Nositelkou projektu je opět Univerzita Palackého v Olomouci, spolunositel je Fyzikální ústav AV ČR v Praze; řešitelem projektu je prof. RNDr. Jan Peřina, DrSc. Dalšími klíčovými osobnostmi, jež se na práci Centra podílejí, jsou např. doc. J. Bajer, doc. Z. Hradil, doc. R. Horák, RNDr. M. Dušek, RNDr. O. Haderka, RNDr. A. Lukš, kteří se specializují na kvantovou optiku, doc. Z. Bouchal (vlnová optika), doc. M. Hrabovský (holografická optika), ing. M. Jelínek, RNDr. L. Jastrabík (optické vrstvy, senzorika), ing. J. Křepelka (optické vrstvy, kvantová optika).

O činnosti a perspektivách Výzkumného centra pro optiku jsem hovořila s řešitelem projektu **prof. RNDr. Janem Peřinou, DrSc.:**

Kdy vzniklo Výzkumné centrum pro optiku a co je jeho cílem?

Výzkumné centrum pro optiku bylo ustaveno, tak jako ostatní výzkumná centra MŠMT ČR badatelského okruhu A a aplikovaného okruhu B, k 1. červenci 2000. Výzkumné aktivity v optice mají na UP tradici od r. 1960 v souvislosti se vznikem Katedry optiky PříF UP a Laboratoře optiky PříF UP, později Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR. Vznik Výzkumného centra pro optiku představuje určité vyvrcholení dosavadních výzkumných aktivit v optice v Olomouci. Hlavním cílem Centra je vytvořit jednotnou bázi pro rozvoj moderní optiky v ČR v rámci spolupráce Katedry optiky PříF UP, Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR a Sekce optiky FzÚ AV ČR, a to v zaměřeních:

a) kvantové interference a korelace optických svazků,
b) kvantová měření a rekonstrukce kvantových stavů,
c) klasické a kvantové šíření světla,
d) vlnová teorie, statistické a spektrální vlastnosti světla a optické materiály.

Centrum tedy pokrývá důležité směry výzkumu v moderní klasické a kvantové optice, v nichž má výzkum v ČR již po desítky let mezinárodní úroveň.

Daší podrobnosti o cílech a výsledcích Centra lze nalézt na internetové síti na adrese <http://rco.upol.cz>.

Jaké badatelské aktivity předcházely vzniku vašeho výzkumného centra?

Tyto aktivity jsou od roku 1960 velice rozsáhlé a jejich přehled lze nalézt v časopise *Jemná mechanika a optika*, č. 11–12 z minulého roku, které je věnováno 40. výročí optického výzkumu na UP v Olomouci. Stručně lze konstatovat, že hlavní výzkumné aktivity, jež dosáhly mezinárodního významu, se v minulosti týkaly kvantové, nelineární a statistické optiky, holografie, spektroskopie, aplikované optiky a přístrojové optiky. Zřejmě nejvýraznější příspěvek olomouckých pracovníků v optice spočívá v jejich podílu na rozpracování nového směru v kvantové optice, který se týká nového druhu světla, tzv. neklasického světla, které v mnohém ohledu předčí světlo z laserů a má základní význam pro přenos a záznam kvantové informace, ultrapřesná kvantová měření

a vznikající kvantové počítače. Z nedávné doby je možné zmínit realizaci kvantové kryptografie a experimentální ověření principu kvantové interference s pravděpodobně rekordně nízkou intenzitou laserového svazku. Výsledky byly publikovány ve stovkách publikací, většinou v zahraničí, v pěti monografiích vyšlých anglicky v Anglii, Holandsku a Singapuru, z nichž dvě vyšly ve dvou vydáních a v ruském překladu v Moskvě a v sedmi monografických kapitolách vyšlých v Holandsku a USA. Řešitelé přednesli desítky vyžádaných referátů na konferencích a školách v optice, zejména v kvantové optice. Tyto práce mají tisíce citací v zahraniční odborné literatuře. Výsledky se odrazily v zastoupení pracovníků řešitelského týmu v mezinárodních vědeckých funkcích, např. trojnásobným členstvím v byru střežové optické organizace Mezinárodní komise pro optiku (International Commission for Optics – ICO), členstvím v redakčních radách mezinárodních fyzikálních a optických časopisů, v organizačních a programových výborech mezinárodních konferencí a škol v oboru a v dalších oceněních. Současný výzkum bezprostředně navazuje na výsledky komplexního projektu VS96028 „Vlnově-částicové vlastnosti světla“ a Výzkumného záměru ČEZ: J14 „Vlnová a částicová optika“ MŠMT ČR. Dobrým základem bylo také řešení několika projektů GA ČR.

Spolupracujete také se zahraničními výzkumnými týmy?

Spolupráce se zahraničními pracovišti v optice má také dlouhou tradici a sahá daleko před rok 1989. Rada společných prací je publikována s pracovníky Kolumbijské univerzity v New Yorku, Pennsylvánské státní univerzity, Univerzity La Sapienza v Římě, Univerzity F. Schillera v Jeně a Univerzity A. Mickiewicze v Poznani. Již od roku 1964 byly pracovníci Laboratoře optiky PříF UP v kontaktu s pražským rodákem prof. Emilem Wolfem z University Rochester, který se velice zasloužil o podporu a mezinárodní úroveň olomouckého optického výzkumu a který se také stal čestným doktorem UP. Např. smluvní vědecká spolupráce v kvantové a nelineární optice probíhá s Univerzitou La Sapienza v Římě od roku 1985 dodnes. V současné době spolupracujeme s Atomovým institutem ve Vídni v rámci evropské výzkumné sítě, s univerzitami v Bostonu, Římě, Bari a Poznani, s King Saud University a s dalšími zahraničními ústavu. Ročně navštíví pracoviště centra v Olomouci tři až pět zahraničních vědeckých pracovníků, působili na nich dva postdoktorandi z Moskvy a Madridu, jeden student z Mongolska absolvoval doktorský studijní program a jeden student z Egypta jej dokončuje.

V poslední době organizovali řešitelé dvě mezinárodní konference, a to 6. Centrálně-evropský seminář o kvantové optice v Chudobíně a 12. Česko-slovensko-polskou optickou konferenci ve Velkých Losinách.

Podílejí se na práci výzkumného centra také studenti?

Pedagogické aktivity centra se týkají zejména doktorského studijního programu „Optika a optoelektronika“ a zčásti programu „Obecná fyzika a matematická fyzika“ a „Přístrojová fyzika a metrologie“, ale zčásti také doktorského studijního programu „Kvantová optika a

optoelektronika“ na MFF UK v Praze. V současné době se na řešení úkolů centra podílí čtrnáct studentů doktorského studijního programu ve věku 27–30 let, z toho jeden zahraniční.

Jak je na tom „česká optická škola“ v porovnání se světem?

Počet pracovníků a vynakládané prostředky v ČR nejsou dostatečné k tomu, aby bylo možné udržovat výzkum v optice v ČR na vysoké mezinárodní úrovni v celé šířce jeho spektra. Takovou úroveň však mají v ČR laserová fyzika, fyzika ultrarychlých jevů, optika klasických i kvantových tenkých vrstev, přístrojová optika a výzkum optických vlastností pevných látek. Platí to také o „olomoucké škole optiky“, jak jsem se pokusil výše ilustrovat, a je také jedním z cílů centra tuto úroveň posílit.

Budova Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR

Jak jste jako řešitel projektu spokojen s dosavadní činností centra a jaké máte plány do budoucna?

Po odborné stránce probíhá činnost centra optimálně, přitom významnou roli sehrála skutečnost, že bezprostředně navazujeme na výsledky z předchozích etap výzkumu. Doufám, že jsme už také překonali počáteční administrativní problémy. Před rokem 1989 jsme dlouhá léta snili o možnosti vybudování laboratoří pro kvantovou a nelineární optiku, což se začalo dařit až v posledním desetiletí. Jen teoretický výzkum doplněný experimentálními výsledky může být plnokrevný. V současné době nadchází v tomto směru nová etapa, kdy díky investici centra můžeme rozšířit naše laboratoře o pulzní laserový systém, který umožní rozšířit dosavadní výsledky na oblast ultrarychlých jevů a vytvořit podmínky pro účinnější aplikace na přenos a zpracování kvantové informace a na detekci a rekonstrukci kvantových stavů. Stále výrazněji by měla vynikát jednotná linie spojující všechny výzkumné aktivity v centru, kterou je kvantová a klasická statistika, včetně oblasti kvantových tenkých vrstev zkoumaných v Sekci optiky FzÚ AV ČR v Praze, která má mimořádný význam pro konstrukci optických senzorů. Potěšitelná je rostoucí vědecká aktivita mladších vědeckých pracovníků a studentů doktorského programu, která je zárukou pokračování vytvořené tradice.

Rozhovor připravila

A. Novobilská

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Fejeton

COMPUTER-ART a LIGHT-ART

Promluvou doc. Jaroslavy Severové, ak. mal., mezinárodně známé výtvarnice a vedoucí Ateliéru počítačové tvorby na Fakultě architektury ČVUT Praha, bude

v úterý 6. 3. v Galerii Zbrojnice (IC UP) zahájena výstava studentů Fakulty architektury ČVUT Praha s názvem *Počítačová grafika*.

O tom, co je to *computer-art* a *light-art*, se dovíte na večerní přednášce doc. J. Severové, která proběhne téhož dne v Kongresové hale Přírodovědecké fakulty UP na Šmeralově ul. 3, a to od 19. 30 hod. v rámci tradičního cyklu *Umělecké debaty na UP* (viz pozvánka na str. 1).

Doc. Jaroslava Severová je od 80. let představitelkou *neo-geo*. Po výzkumech kombinatoriky geometrických elementů následovaly skladby plechových segmentů na pomezí objektu a prostředí. Permutační hry v ploše, multiplý, variace polí, principy náhody odkazují k filozofii kontinuity a diskontinuity pohybu a času.

Novou etapou je v 90. letech konstruování kovových geometrických těles propojených světelnými liniemi neonových trubíc. V proměnných světelných obrazech byl vyjadřován filozofický princip života: věčný pohyb v kruhu v návratech k témuž. Výzkumy v oblasti počítačové grafiky objevuje nové pole výrazu pro výtvarné umění budoucnosti.

-dp-

Sbírka studií k německé literatuře v českých zemích

V univerzitním nakladatelství vyšla v těchto dnech kniha *Beiträge zur deutschsprachigen Literatur in Tschechien* autorů Lucy Topolské a Ludvíka Václavka. (viz také *Křest na Katedře germanistiky* na str. 1). Publikace je sbírkou prací dvou vůdčích vědeckých osobností olomoucké germanistiky, kterým bylo v uplynulé normalizační době buď zcela zakázáno publikovat (prof. Václavek), anebo byly jejich publikační aktivity zúženy na minimum možností (doc. Topolská). Kniha, která vychází jako dárek (přibližně) k 70. narozeninám prof. Václavka a s velkým předstihem k témuž jubileu doc. Topolské, je retrospektivou jejich vědecké práce z dob minulých, nabízí ale i novější články a studie z let devadesátých.

Výběr jednotlivých studií je tematicky koncentrován na německou literaturu vzniklou v českých zemích, tedy jak na – ve vědeckých i čtenářských kruzích – poměrně dobře etablovanou literaturu pražskou, tak na mnohem méně prozkoumanou německou literaturu z Moravy. V tomto oboru výzkumu jsou oba autoři průkopníci, mnohé z jejich poznatků jsou dosud neznámá a nepublikovaná fakta. Zejména pro literární historiografii v zahraničí budou poznatky obou autorů bezesporu velmi objavné, proto sbírka vychází v jazyce německém, aby dosáhla většího okruhu čtenářů. Některé články byly pro tento účel přeloženy z češtiny a jsou v německé jazykové verzi publikovány poprvé. Sbírkou studií je do jisté míry kolektivním dílem

olomouckých germanistů: na překladech, redakční práci, ilustrování se podíleli další olomoučtí kolegové i studenti.

Sbírkou studií vychází – jak již bylo řečeno – k životnímu jubileu obou autorů, je poděkováním za jejich celoživotní úsilí o olomouckou i obecně českou germanistiku, je také vyjádřením snahy o zachování

kontinuity a tradice českého bádání o německy psané literatuře z našeho území a je především holdem a vyjádřením úcty oběma vysokoškolským učitelům, kteří – jak se píše v předmluvě – v dobách zlých i méně zlých s nespokojenými samozřejmostí hájili duchovní statky proti přívalem ideologií, triviality a bezduché materialnosti, svým bytím i konáním svědčili o smysluplnosti nekvantifikovatelných hodnot, jakými jsou vzdělanost, kritické myšlení, statečnost a čistota charakteru a pro své žáky vždy byli skutečnými univerzitními Mistry.

-iff-

Poznámka

Špičkové pracoviště

Vedení naší univerzity zakládá strategii řízení, zkvalitnění a směřování ke standardu dobré evropské univerzity na podpoře špičkových vědeckých pracovišť UP. Jaké pracoviště je ale špičkové? Musí samozřejmě vynikat na univerzitě, v regionu a ve státě. Hlavní však je, že jeho výsledky mají kladný ohlas v evropských a světových odborných kruzích. Jde tu výhradně o výsledky vědecké činnosti, u klinických oborů pak o aplikační výstupy vědy, výzkumu a vývoje na poli léčby a prevence.

Jak ale může vedení univerzity a její vědecká rada kompetentně posoudit a rozlišit špičkové výsledky ve stovkách různých oborů a odborných specializací věd přírodních, lékařských a humanitních? Nejde to jinak, než že se spolehně na ty ukazatele kvality, které přijímá mezinárodně organizované společenství vědců (publikace, citační ohlasy atd.).

Do popředí strategických úvah se tak z pohledu univerzity logicky dostávají pracoviště oborů s vysokou mezinárodní organizovaností, vyznačenou nadnárodními vědeckými společnostmi, mezinárodními časopisy a odbornými fóry, jako jsou evropské a světové kongresy. Způsoblost uplatnit se a produktivně kooperovat na této úrovni je jasným znakem špičkového pracoviště. Mírou této způsoblosti a jejím objektivním důkazem jsou pak publikace typu „full papers“ našich pracovníků často společně se zahraničními v časopisech s co možná nejvyšším impaktovým faktorem a monografie. Ústní prezentace na kongresech a články nebo abstrakta ve sbornících tu rozhodně nestacují, podobně jako práce publikované česky v domácím odborném tisku.

V pozadí stavu je kompetice vládnoucí ve vědeckém výzkumu (o prioritě a původnost výsledků)

Sčítejme se!

Budou nás počítat. Mnozí se proti tomu pozvedli, ale přísný hlas vyhlásky č. 158/1999 Sb. v jejich hlaholu asi přehlušen nebude. A tak mezi nás před onou magickou půlnocí z 28. února na 1. března zavítají ve dvou vlnách neodbytní sčítací komisaři s ruksaky plnými formulářů. Kdo se nesečte, tomu to bude spočteno (bratru 10 tisíc korun a nějaké ty tahačnické návrhy).

Samo slovo „komisař“ nevzbuzuje důvěru. Ve filmech mívají komisaři balonový plášť s kapsou a v té kapse pistoli – jak se něco šustne, hned střelí. Drsní chlapi to jsou, tihle komisaři! Ti naši možná přijdou bez balonáku a bez pistole, ale kdo si má být jist, že se z některého sčítacího komisaře nevyklube bytový tipař? To by nás ta upřímnost a loajálnost k záměrům našeho státu přišla safrahnátský drah.

Když optimista neví, co si má myslet, hledá raději klady. Je známo, že početní operace prováděné s lidmi mají v našem světě tradici a zrovna sčítání se mnohdy mezi nimi jeví ještě jako relativně příjemné – Stalin kupříkladu lidi odečítal, politika obecně lidi dělí, populační exploze násobí a skoro všichni s vědeckostí vzpomínáme na sametový Listopad, který tzv. lid poněkud odmocnil. Málokterý člověk není rád, když se s ním někde počítá a zápočty sbírá značná část akademické obce, pokud se ovšem netváří, že je tu jen tak, do počtu.

Matematika je vůbec krásná věda – koluje výrok, že je to nejvyšší forma poezie. Sám jsem svého času docela slušně počítal se zbytkem a myslím si to také. Početní příklady jsou někdy skutečně podobné básním. Koukáte do nich, jíte nad nimi, spíte s nimi, a přece se nedoberete poznání, jak to jejich tvůrce vlastně myslel.

V podstatě lze sčítání lidí vidět jako jakýsi manifest demokracie, rovnosti před zákonem, protože všichni (a co nás tu běhá!) budeme mít v konečném součtu hodnotu „jedna“ a všichni bez rozdílu vydáme svá osobní data v chřtán úřadům. Dokonce i Viktor Kožený, kdyby se nezašival na Bahamách, by byl „jedna“, a ne „dva“ nebo „tři“, jak by se mohlo zdát. Jenže s rovností se to nemá přehánět a sčítalo se i za komunistů, tak jaképak copak.

Jestliže se smíříme s tím, že sčítat se prostě budeme a že státní nos se do našich osobních věcí strkat musí, můžeme si hojit malinko dotčenou duši škodolibým pomyslením: dovedete si představit, jaký bič byl tímto upleten na Český statistický úřad, jak se chudáci statistici zapotí, než nás a naše pozemské statky sečtou, počet obyvatel zaokrouhlí na dvě desetinná místa, výsledek dvakrát podtrhnou a provedou kontrolu? Hrůza pomyslet. Hlavně se sami nesmějíte zapomenout připočítat...

O. Bláha,
student FF UP

O ČEM SE MLUVÍ**Otevřený dopis**

Vlastimila Blaťáka děkanovi FTK F. Vaverkovi (prof., PhDr., CSc.)

Pane děkane,

ve vsi mi vrozené drzosti píší Vám dopis, jehož znění budí přístupno nejen Vám osobně, ale všem členům naší akademické obce.

Na podzim roku 2000 došlo k události, kterou jste bral velmi vážně, a dokonce jste prosadil, **aby ji řešilo Kolegium rektora přednostně před rozpočtem**. Cítil jsem se mírně polichocen, jakou že důležitost mi Kolegium přikládá. Prodávám, jak jsem koupil, z první ruky to nevím, neboť jste nenašel odvahu mi cokoli říct; striktně jste se držel univerzitní hierarchie a namísto se mnou, malým informačním pracovníkem z podhradí, jste jednal s mými nadřízenými. Stalo se, že jsem při řešení této „causy“ nebyl a nakonec většinou jen v ideálním světě existující „audiatur et altera pars“ bylo opomenuto... Z tohoto úhlu pohledu **jsem se cítil velmi, velmi uražen** a říkám to na rovinu. To, jak jste jednal, považuji za nekorektní, povýšenecké a arogantní. Máte to zapotřebí?

Co se stalo? Navštívil jste Ústřední knihovnu v doprovodu nějakého vzácného hosta a – taková potupa pro akademického funkcionáře – jsa vyzván k předložení identifikační karty jste, dodnes nevím proč, odeslal **(čimž nechci říct, že by se mně osobně tento systém prokazování se před vstupem do knihovny zdal nejšťastnější, nicméně byl určen mými nadřízenými a já jako loajální zaměstnanec jsem jej cítil. Takových, kteří vypadají jako třeba Vy, sem chodí desítky, nemají často pracovní vztah k UP a kradou zde. Zloděje v dobře padnoucím obleku už jsem honil vícekrát)**. Vaše verze události, prezentovaná na Kolegiu, zněla – zpuště jsem po Vás vymáhal zaplacení vstupného a poté jsem se k Vám otočil zády **(což jste považoval za urážku...)**. Takový výklad je ale hrubě zkreslený; sám víte, že se to seběhlo méně „dramaticky“. Hlavně se však ptám, jak je možné, že se „zminíte se na Kolegiu“ atd. a vytváříte tak problémy doslova kvůli ničemu lidem, kteří pracují podle pokynů svých nadřízených!? Z výše popsaného **ničeho** jste udělal aféru a nechybělo mnoho, **abych byl popotahován, aniž jsem cokoli provedl**. Udělat sebe-menší prohešek, kál bych se. Neudělal jsem.

Nemám v úmyslu stavět svoji verzi proti Vaší. Nemám chuť se obhajovat či něco vysvětlovat; bylo by to nošení dříví do lesa, což nemám zapotřebí. Zde podotýkám, jen tak ad marginem, že kontrolování

karet a prodávání vstupenek bylo pouze mou prací, za kterou jsem byl placen; žádné zvláštní potěšení ani vzrušení mi to nepůsobilo. V tomto smyslu Vás považuji za jednoho z mnoha a nijak se nepozastavuji nad situací, kterou jsem řešil desetkrát denně a byla pro mne naprosto všední. Zde upozorňuji, že v té době dr. Hladký ještě nevydal směrnicí – výjimku z Řádu šatny, „základního to dokumentu“ UP – o tom, **že akademičtí funkcionáři mají v KUP jisté, nejen podle mého názoru neopodstatněné, výjimky a přednosti oproti běžné čtenářské lúze**. Ta spatřila světlo světa až díky Vám.

Nejen mně osobně, ale všem „zasvěceným“ připadá tento spor a Vaše následná intervence na kolegiu žabomyší a trapná. Připomíná to Járu Cimrmana a Vyšetřování ztráty třídní knihy. Dějí se na univerzitě věci, které jsou tisíckrát důležitější a naléhavější než to, že Blaťák dodržuje knihovní řád, neuděluje výjimky a nepouští bez karty Vaverku... Ale opravdu je nefer rozlišovat čtenáře podle akademické hodnosti. Díky titulu si ještě nikdo autoritu nezískal.

Považuji tuto záležitost za **osobní**. Dnes už nejsem zaměstnancem UP, odstěhoval jsem se za lepší práci a za studium do Prahy (*veškeré ohlasy a připomínky prosím na Vblatak@seznam.cz*), mám se lépe a vyjma vzpomínek mne již k UP nic neváže. I proto si dovoluji odeslat na příslušná místa tento dopis.

Nedošlo ovšem k tomu, že by padaly hlavy; nepodepisovaly se petice, ani se nevěšelo na lucernách. Celá záležitost by vůbec nestála za pozornost, nebýt celé té komedie okolo. Dále je smutnou skutečností, že nejsem první, kdo se rozhořčuje kvůli zdejšímu poměru – viz můj někdejší pedagog Aviezer Tucker, exkolega z knihovny p. Toman a mnozí jiní. Nikdy se nic nevyřešilo. **Někdy se stává, že sedlák si za pána nohu zláme, přestože tento vůbec nespádí. Což ovšem neznamená, že není na místě se těmto vzorcům chování bránit**. Vysoký akademický funkcionář má jisté přednost ve dveřích a právo být zdravěn první, na druhou stranu se musí chovat i on – **především on** – v souladu s vnitřními nařízeními UP, **provozními rády** atp. Neboť tyto normy mohou mít smysl jen tehdy, platí-li bez rozdílu stavu. Váš postup v této záležitosti, v níž jsem se nijak neprovinil, považuji za **šikanu**.

Sbohem pane děkane a **na shledanou** všichni ostatní. **A – bděte!**

V. Blaťák,
druhdy pracovník v Ústřední knihovně UP

Stanovisko ředitele IC UP

k otevřenému dopisu V. Blaťáka

Korektní a kultivovaná odpověď děkana Vaverky staví nemilosrdně zrcadlo uraženému a arogantnímu dopisu pana Blaťáka, takže i ten, kdo nebyl svědkem oné listopadové scénky a třeba ani osobně nezná oba protagonisty, si může udělat jasnou představu o jejím průběhu, tedy hlavně o chování obou. Jako u mnoha jiných problémů ve společnosti, ale čas od času i na naší univerzitě je třeba příčinu konfliktu hledat právě ve vztazích mezi lidmi, ve způsobu komunikace, v časté absenci kultury jednání. Mnohdy nejde o věcný problém, ale o problém, který je uschován uvnitř některých z nás. Pokud drobné životní prohry, pocit nedocení, zmaru, či nepřiznání osudu umocníme nezralostí a psychickou labilitou, potom si dovedeme vysvětlit chvilkový, ale přeci jen tak opojný pocit moci, který si ten nebohý hoch navodil tvář v tvář děkanovi fakulty, kterého nechtěl pustit bez průkazky do knihovny.

Nevádí mu, že poškodil a stále škodí především knihovně, která jej v dobré víře zaměstnala. Tím, že nepustil dovnitř děkana FTK se zahraničním hostem, totiž znemožnil dalšímu možnému šíření dobrých zpráv poznat, že má olomoucká univerzita kvalitní a péknu knihovnu. Pokud děkana nepoznal, jak tvrdí, mohl zvednout telefon a zavolat někomu z vedení knihovny, a tak by se vzácné návštěvě dostalo i kvalifikovaného průvodce. Konec konců, tak jsem formuloval doporučení knihovnickům, aby se chovali k návštěvám, a nikoli tak, abych do přísných řádů šatny vnášel výjimky, jak pan Blaťák uvádí.

Zlostná osočení pana Tuckera vůči univerzitě byla již před lety plným právem odmítnuta a s knihovnou navíc neměla nic společného. Dovolávání se případu pana Tomana, kterému nebyla po týdenní neomluvené absenci prodloužena pracovní smlouva, a proto se kriticky pustil do „odhalování poměrů“ v knihovně, vyznívá přesně v duchu prvního odstavce mého stanoviska. Stejně tak zlostně, ale zpravidla nevěřejně, kritizovali knihovnu ti, kteří pro vlastní neschopnost či lenivost museli z knihovny odejít.

Pan děkan Vaverka se rozhodl odpovědět na dopis plný zášti především proto, aby ze sebe setřel špinavou a veřejně pronesenou pomluvu o aroganci akademického funkcionáře a o přednostním projednávání této příhody na Kolegiu rektorky. Nahlédneme-li do zápisu z kolegia ze dne 15. 11. 2000, najdeme tuto větu: „Vstup do knihovny IC – ředitel IC UP vzniklý problém projednal s děkanem Vaverkou.“ Skutečně jsem ten smutný příběh projednal s panem děkanem mezi čtyřma očima a prostor na kolegiu jsem využil k tomu, abych upozornil na potřebnost a v některých případech na nezbytnost mít průkazky studentů či identifikační karty u sebe (menza, či právě knihovna), a to bez výjimek, protože se čtecím zařízením se nedomluvíte, podobně jako s panem Blaťákem.

PhDr. R. Hladký

PŘEČETLI JSME ZA VÁS**Jak vyučovat medicínu ve 3. tisíciletí?**

Bude stále více medicíny, budou se rozvíjet její nové oblasti, vzniknou nové obory a podobory a nové směry a formy jejich vzájemné kooperace a objeví se bezpočet nových léčebných metod, z nichž některé budou více, jiné méně užitečné. Revoluce v elektronické komunikaci ovlivní klasickou medicínu více, než kterákoliv dosavadní změna ve způsobu přenosu informací. Vynález knižtisku byl významný, ale nejlepší kliničtí lékaři dodnes více spoléhají na svou zkušenost než na studium knih. ... obrovský nárůst počtu informací, které budou mít v blízké budoucnosti k dispozici lékařské týmy, povede k radikální změně v možnostech, které klinik získá bezprostředním

Dokončení na str. 8

Otevřený dopis

děkana FTK prof. Františka Vaverky Vlastimilu Blaťákovu

Vážený pane Blaťáku,

na otevřený dopis (sice ve formě letáku) se sluší odpovědět, což tímto činím. Vzhledem k tomu, že existuje mnoho podstatně důležitějších věcí než Vámi zmiňovaný případ (a v tomto s Vámi plně souhlasím), omezím se pouze na fakta a využiji Žurnálu, jehož dopad je možná větší než Vámi vytvořených 1500 kopií (to muselo stát dosti peněz a co teprve distribuce po UP – to vše Vy sám?).

K věci:

Ve Vašem letáku jste se jen náznakem zmínil o podstatné věci. Vaverka doprovázel váženého profesora z Vídeňské univerzity a chtěl mu ukázat (pouze nahlédnout) knihovnu IC. Vaverka knihovnu dobře zná a nemá zapotřebí dožadovat se nějakých Vámi kritizovaných a bohatě zdůrazňovaných privilegií vstupu bez průkazky. V té době jsem opravdu průkazku neměl u sebe a předpokládal jsem, že se nacházím v akademickém prostředí, kde je možná – v takto výjimečné situaci – domluva. Po Vašem strohém sdělení „průkazku nebo peníze“ a kratším vysvětlování, kdy pan profesor lovil cestovní pas a dokumenty a vysvětloval, že je opravdu univerzitní profesor z Vídně, jsem celou

záležitost se značně trapným pocitem ukončil odchodem (knihovnu panu profesorovi ukážu, až přijede opět na jaře, již samozřejmě vybaven průkazkou). Cítil jsem trapnost celé situace, kdy bych měl platit před tak vzácným hostem při vstupu do naší univerzitní knihovny.

Na Kolegiu rektora jsem o této marginální epizodě hovořil ne proto, abych žaloval, ale abych upozornil ředitele IC UP, že i taková situace se může vyskytovat a je třeba být na ni připraven. Vaše jméno vůbec nepadlo, neboť mě ani nenapadlo si je zjišťovat (až nyní vím, o koho se jedná) a tak drobné sdělení na kolegiu, které bylo uvedeno v různém jako odlehčení napjatého předchozího jednání, nebylo v žádném případě směřováno k nějakým postihům. Vy jste plnil svoje poslání – přesně jako na vojně a nic jiného Vás nezajímalo – a já jsem Vás respektoval. Toť vše.

Proč ztrácím drahocenný čas tímto spiskem? Očernit a znechtit člověka je velmi snadné, zvláště jednostranným výkladem zdůrazňujícím pouze určitý aspekt problému. Druhým důvodem je drobná obecná zkušenost, která může být užitečná pro budoucnost nejen z hlediska lepšího fungování institucí, ale i vzájemné kultivace jednání.

S pozdravem

prof. F. Vaverka, CSc.

Diskuse, názory, ohlasy

Normativ vyneseno

O naši nejbližší budoucnosti je rozhodnuto: normativ na jednoho studenta, od kterého se odvíjí financování provozu vysokých škol, stanovilo MŠMT pro rok 2001 ve stejné výši jako loni. Při velmi mírném nárůstu počtu studentů to znamená o něco vyšší celkovou dotaci na provoz, v případě UP je to o necelých 30 milionů více než v roce 2000. Přitom normativ neklesl jen díky tlaku rektorů, kteří na poslední chvíli dosáhli přesunu peněz z jiné kapitoly na posílení právě provozu, jinak by bylo ještě hůř. Co to pro nás znamená?

Rozvoj nových programů terciárního vzdělávání se opět odkládá. Čeká nás vzhledem k inflaci zhruba stejné živení jako doposud. Především se od 1. 1. 2001 výrazně zhoršuje postavení pedagogů a odborných pracovníků na trhu práce. Ministr školství se totiž postaral pouze o učitele na základních a středních školách, a tak po dvou letech, kdy nepatříme mezi rozpočtové a příspěvkové organizace, překročily tarifní platy na nižších školách ty naše. A to i přesto, že jsme nyní podepisovali mírně zvýšené platové výměry (to bylo ovšem vyvoláno nutností reagovat v mzdovém předpisu UP na celostátní zvýšení minimální mzdy). Negativní postoj vlády k rozvoji terciárního vzdělávání u nás, které je jinde uznáváno jako významný ekonomický faktor, je naprosto nepohoditelný. Dokáže vůbec někdo ministři školství, mládeže a tělovýchovy vysvětlit, co se ve vysokém školství děje?

Restriktivní postoj MŠMT ovšem nejvíce poškozuje mladou generaci. Rok od roku ministerstvo administrativně snižuje procentuální nárůst počtu nových studentů, který je ochotno financovat. V praxi to vypadá tak, že překročí-li vysoká škola povolenou hranici, chová se „neukázněně“ a je finančně potrestána. V případě UP jde letos o několik set studentů, na

„Cesta do pekla vysokého školství“ – tentokrát pohled z jiné strany

Z pohledu chladně uvažujícího ekonomů je státní dotace na jeden vědeckovýzkumný produkt vysoké školy investicí veskrze neefektivní. Erár totiž nejprve stoprocentně dotuje tento výstup formou grantu, aby v následujících letech příslušnou částku „ztuploval“ cestou rezortního rozpočtu. Z pohledu „výrobce“ vědeckovýzkumného produktu – konkrétní vysoké školy – se ovšem jedná o transakci kromobyčejně výhodnou – jeden a tentýž produkt „prodá“ dvakrát. Pro ekonomů věc nevidaná – a nejen pro ekonomů. Toto privilegium totiž erár udělil pouze vysokým školám a nepatří pro jiné subjekty usilující o granty. „Indolentní státní moc“ tak kupodivu ukázala vysokým školám svoji vlídnější tvář.

A tak by se dalo čekat, že se nejrůznější akademická grémia naší univerzity vrhnou na vymýšlení cest, jak tzv. tvůrčí výkon zvýšit, a to zvláště za situace, kdy UP v tomto ohledu rozhodně „nekepe první ligu“.

Z rozhovoru s předsedou AS UP doc. J. Kvapilem uveřejněném v ŽUP (č. 16, s. 4) však čtenář určitě nenabude dojmu, že snaha o maximalizaci tzv. tvůrčího výkonu je pravidelným bodem jednání tohoto nejvyššího akademického orgánu olomoucké univer-

zity. Senátoři – filozofové zase vyčerpávají svůj invenční potenciál koncipováním infantilně revolučního manifestu proti evidenci pracovní doby. Že si popletli svoje políčko s polem působnosti odborové organizace? Jakkap by ne, když si sami odbory zrušili na počátku devadesátých let!

Často a právem zehráme na legislativní výpotky našich nejvyšších zákonodárných sborů. Nechápeme důležitost „psiho“ zákona, udiveně kroutíme hlavou nad zákonem silničarů a nevíme, proč nemůžeme zveřejnit datum narození nedávno zesnulého profesora naší alma mater.

Když ale máme aplikovat demokratické principy rozhodování a jednání s celou vahou jejich odpovědnosti na akademickou výpnu naší univerzity, pak si rázem nevíme rady. Jen velmi těžko dokážeme rozlišovat podstatné věci od nepodstatných a partikulární zájmy od zájmů celku. Možná, že právě snaha o efektivní a odpovědnou správu věcí nám svěřených je ta nejlepší cesta k uskutečňování občanské společnosti, které tak často a rádi hledáme tam, kam naše možnosti sahají jen velmi zprostředkovaně.

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP

I přes změnu v účetní metodice v roce 1999, kdy se vysoké školy staly veřejnoprávními institucemi, zjistíme jednoduchým porovnáním, že normativ na jednoho studenta bude také v tomto roce nižší než byl v roce 1996.

Vývoj normativu na jednoho studenta od roku 1995
1995: 23.300,-
1996: 25.824,-
1997: 26.141,- (po vládních balíčcích nebyl naplněn)
1998: 24.696,-
1999: 24.704,- s odpisy: 28.148,-
2000: neuveden s odpisy: 27.620,-
2001: neuveden s odpisy: 27.620,-

Na cestu tisíciletím...

365 myšlenek na 365 dní

Ze stejnojmenného kalendáře pro rok 2001 autorů F. Mezihoráka, A. Nelešovské a H. Ševčíkové:

Březen 2001

Po 5

Jiří Karásek ze Lvovic (†1951): *Umělec musí dávat více než skutečnost.*

Út 6

Stanislaw J. Lec (*1909): *Myšlení má budoucnost, nemyšlení jen tradici.*

St 7

Tomáš G. Masaryk (*1850): *Demokracie pravá spočívá na mravnosti.*

Čt 8

William Hamilton (*1788): *Člověk je spíš rozumující než rozumný živočich.*

Pá 9

Honoré G. Mirabeau (*1749): *Existují tři metody, aby se mohlo žít: žebrať, krást nebo něco vykonat.*

So 10

Jan Masaryk (†1948): *Pamatujte si, že dokud budeme generálům platit víc než učitelům, nebude na světě mír.*

Ne 11

Proto tě vyhlížím ve svatyni, chci spatřit tvoji sílu a slávu, tvé milosrdenství je lepší než život. (Žalm 63, 3–4)

-red-

... A TENTO TÝDEN...

6. BŘEZEN

Katedra algebry a geometrie PŘF UP, Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.: Prof. I. Chajda, DrSc. (PřF UP Olomouc) – *Deduktivní systémy.* Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin.

7. BŘEZEN

Katedra botaniky PŘF UP, ul. Šlechtitelů, ul. Katedry přednáškový sál, 16.30 hod.: Flóra a vegetace Kanárských ostrovů. Přednáší RNDr. V. Grulich (PřF MU Brno). Pořádá Katedra botaniky PŘF UP.

Muzeum umění, 18.30 hod.: Beseda s malířem M. Radou o jeho malířské výzdobě evangelických kostelů. Pořádá Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění CMTF UP.

Katedra historie FF UP, posluchárna č. 13, 16.45 hod.: Historické zahrady a parky. Doktorské čtení Mgr. R. Fífkové. Pořádá Katedra historie FF UP.

-red-

Milionová soutěž

Redakce Žurnálu UP a webových stránek UP vyhlašuje soutěž pro všechny členy univerzitní obce UP, jejímž cílem je **zachytit milionte nebo jemu nejbližší (vyšší) číslo na počítačle úvodní internetové stránky UP www.upol.cz**. Chcete-li se soutěže zúčastnit, sledujte, jak počet návštěv narůstá. V době uzavěrky tohoto čísla se počet návštěv přiblížil číslu

651 325.

A jak prokážete, že jste „milionářem“? Vytiskněte úvodní internetovou stránku UP s údajem na počítačle a přineste ji do redakce Žurnálu UP. Vyhraje ten, kdo zachytí číslo 1 000 000 nebo nejbližší vyšší.

A výhra? Nechejte se překvapit.

Hodně štěstí přejí

redakce ŽUP a www.upol.cz

Dokončení ze str. 7

spojením svých zkušeností s informacemi databáze a sofistikovaným softwarem. Vstupujeme do nového světa, v němž se poprvé v historii stane spolehlivým základem lékařovy praxe pohotovostní přístup ke kompletním informacím o profilu zdravotního stavu pacienta, resp. rychlá, spolehlivá a přesná diagnóza... S postupem času se budou měnit základní cíle medicíny. Více chirurgických zákroků bude prováděno jen výběrově. Pacienti budou stále více vyžadovat úpravy svých těl a myslí spíše než léčbu chorob – ať už se jejich argumentem stanou peníze, nebo dožadování se soucitu. Někteří lékaři se budou bránit

takové činnosti, kterou budou chápat jako zpronevěrování se Hippokratově přísaze. Ale většina jako vždy půjde s dobou. Medicína se tak stane tržně orientovanou a „zaměřenou na pacienta“ – což ovšem bude znamenat hlavně soustředěný komerční, sociální a psychologický nátlak na něj. Nejdůležitější výzvou lékařům v nadcházejícím tisíciletí bude odpovědně reagovat na tyto změny.

(Z přednášky prof. R. Portera na konferenci The Millenium Festival of Medicine, Londýn, 2000. Zdroj: British Medical Journal 321, 1092, 2000).

-mh-